OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisoikeus- ja oikeidenhoito-osasto
Siviilioikeusyksikkö
LsN Luukkonen Yli- Rahnasto

5.9.2023

Eduskunnan talousvaliokunnalle

U 13/2023 vp – Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta

Johdanto

Komissio antoi maaliskuussa 2023 ehdotuksen tavaroiden Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta.

Direktiiviehdotuksen käsittely neuvoston kuluttajansuoja- ja kuluttajavalistustyöryhmässä alkoi Ruotsin puheenjohtajakaudella ehdotuksen esittelyllä. Kokouksia on ollut tähän mennessä yhteensä kolme. Neuvoston tämän hetkisenä puheenjohtajana toimivan Espanjan tavoitteena on neuvoston yleisnäkemyksen saavuttaminen joulukuussa 2023.

Direktiiviehdotuksen pääasiallinen sisältö

Direktiiviehdotus on osa komission vihreän siirtymän ohjelmaa, ja sillä edesautetaan saavuttamaan ohjelman kestävän kulutuksen tavoitetta. Ehdotuksen päätavoitteena on

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

kannustaa kuluttajia käyttämään kulutustavaroita entistä pidempään korjauttamalla viallisia tavaroita ja ostamalla enemmän käytettyjä ja kunnostettuja tavaroita.

Direktiiviehdotuksessa esitetään säädettävän eurooppalaisesta vakiomuotoisesta korjaustietolomakkeesta, jonka korjauspalveluiden tarjoajan olisi kuluttajan pyynnöstä annettava kuluttajalle ennen palvelun tarjoamista.

Ehdotuksessa säädetään myös siitä, että ensisijaisesti tavaran tuottajalla olisi velvollisuus tarjota kuluttajille korjauspalveluita tietyille tavaroille, kuten kotitalouksien pyykin- ja astianpesukoneille. Jos kyseinen korjausvelvollinen tuottaja on sijoittautunut unionin ulkopuolelle, sen valtuutetun edustajan unionissa on täytettävä tuottajan velvollisuus korjauspalveluiden tarjoamisesta. Jos tuottajalla ei ole valtuutettua edustajaa unionissa, kyseisen tavaran tuojan on suoritettava tuottajan velvollisuus. Jos tavaran tuojaa ei ole, kyseisen tavaran jakelijan eli myyjän on tarjottava korjauspalveluita.

Lisäksi ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niiden alueella toimii vähintään yksi verkkoalusta, jonka avulla kuluttajat voivat löytää tietoa korjauspalveluita tarjoavista elinkeinonharjoittajista.

Ehdotuksella muutettaisiin myös voimassa olevaa tavarankauppadirektiiviä siten, että tavaran virhetilanteissa tavaran korjaaminen olisi virheen ensisijainen oikaisukeino, jos tavaran korjaaminen olisi halvempaa kuin korvaavan tavaran toimittaminen.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa direktiiviehdotuksen tavoitetta, mutta katsoo kuitenkin, että ehdotuksessa esitettyjä säännöksiä tavoitteiden saavuttamiseksi on direktiivineuvottelujen kuluessa arvioitava perusteellisesti niin kuluttajansuojan korkean tason turvaamisen näkökulmasta kuin myös siitä näkökulmasta, että ne eivät aiheuta kohtuutonta hallinnollista taakkaa elinkeinonharjoittajille.

Valtioneuvoston mukaan neuvottelujen kuluessa on syytä erityisesti selvittää, voiko tavaran myyjälle viime kädessä asetettu velvollisuus tarjota tai järjestää korjauspalvelu muodostua kohtuuttoman hankalaksi yksittäisille tavaran myyjille.

Valtioneuvosto suhtautuu myös ehdotuksen mukaiseen lomakkeenantovelvollisuuteen kriittisesti. EU:n kuluttajansuojalainsäädäntö sisältää jo nykyisin kattavat tiedonantovelvoitteet, joita sovelletaan muun ohella korjauspalveluihin. Ehdotettu korjaustietolomake voisi joissakin tilanteissa aiheuttaa kohtuutonta hallinnollista taakkaa elinkeinonharjoittajalle, koska velvollisuus toimittaa korjaustietolomake kuluttajan pyynnöstä koskee kaikkia tavaroiden korjauspalveluita riippumatta siitä, mistä tavarasta tai minkälaisesta korjauksesta on kyse. Lomakkeen toimittamisen tulisi olla kuluttajalle maksutonta. Sääntelyn olisi oltava myös sellaista, että lomakkeella annetut tiedot eivät muodostu osaksi palvelusopimusta siltä osin kuin osapuolet sopivat nimenomaisesti toisin jostakin lomakkeella mainitusta seikasta, kuten palvelun suoritusajasta.

Verkkoalustan osalta valtioneuvosto katsoo, että sen sijaan, että jäsenvaltiot velvoitetaan varmistamaan, että niiden alueella toimii vähintään yksi verkkoalusta, ehdotuksessa voitaisiin kannustaa jäsenmaita edistämään tällaisten verkkoalustojen käyttöönottoa. Näin voitaisiin välttää kohtuuttomien kustannusten aiheutuminen jäsenvaltioille verkkoalustojen käyttöönottamisesta.

Valtioneuvosto katsoo, että tavarankauppadirektiiviin ehdotettu muutos, jonka mukaan myyjän on korjattava tavara sen saattamiseksi sopimuksen mukaiseksi, jos vaihtamisesta aiheutuvat kustannukset ovat vähintään yhtä suuret kuin korjauskustannukset, on epäselvä. Tavaran korjaaminen ensisijaisena oikaisukeinona ei myöskään jokaisessa yksittäistapauksessa turvaa kuluttajien oikeusasemaa asianmukaisesti elinkeinonharjoittajan sopimusrikkomustilanteessa. Valtioneuvoston mukaan ehdotettua tavarankauppadirektiivin muutosta olisi neuvottelujen kuluessa välttämätöntä selkeyttää, ja neuvottelujen kuluessa olisi pyrittävä vaikuttamaan siihen, että ainakin niissä tilanteissa, joissa korjaamisesta aiheutuisi kuluttajalle kohtuutonta haittaa, tällä säilyisi oikeus saada virheetön tavara siitä huolimatta, että korjaaminen olisi elinkeinonharjoittajalle halvempaa kuin virheettömän tavaran toimittaminen.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota myös siihen, että direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavien kansallisten säännösten soveltamisen tulisi alkaa aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua direktiivin täytäntöönpanoajan päättymisestä. Siirtymäajan riittävän pituuden lisäksi

neuvottelujen kuluessa on muutoinkin varmistettava, että siirtymäsäännökset ovat asianmukaiset.